

## Glosa na okraji jedné diskuse

Martin Wihoda

Přestože redakční rada Českého časopisu historického prohlásila rozpravu nad knihou Libora Jana o Václavovi II. a strukturách panovnické moci za uzavřenou, dovoluji si upozornit na jistou nesrovnalost, která se vloudila do posledního příspěvku Josefa Žemličky. Autor mě v něm pokáral, že jsem nepochopil jeho výklad o „privatizaci“ a postěžoval si, že jsem v časopise Bohemia citoval jako aktuální názor jednu „z prvotin z roku 1978 (!!), tedy studii vzniklou před 30 lety, třebaže od té doby nastal posun“. Dále zmínil můj text z roku 1991,<sup>1</sup> který by údajně také mohl považovat za bernou minci mých současných pohledů, třeba na Slavníkovce, a přece tak nečiní, s dovětkem, že „i to svědčí o stylu, vkusu a míře korektnosti“, a důraznou žádostí, abych jeho názory alespoň jako celek nedeformoval.<sup>2</sup>

S veškerým respektem k Josefu Žemličkovi se obávám, že si ony vykřičníky, následný komentář a vlastně i celou poznámku mohl ušetřit. Nemohu sice po čtenářích Českého časopisu historického žádat, aby se věnovali pozorné četbě jakéhosi příspěvku v Bohemii, nicméně již po zběžném nahlédnutí do příslušného čísla<sup>3</sup> si lze snadno ověřit, že kromě Žemličkou zmiňované studie z roku 1978 upozorňuji na celou řadu jiných a že poslední z nich byla zveřejněna v roce 2007. Měl jsem tedy (a stále mám) pocit, že se názorům Josefa Žemličky dostalo více než důstojné pozornosti. Mimo jiné i proto, že samotná úvaha mířila jinam. Měla německému publiku přiblížit názorové souřadnice, v nichž se pohybuje domácí (přemyslovská) mediévistika, a při vši úctě k Josefu Žemličkovi, jeho dílo zastupuje pouze jeden (nikoliv jediný) způsob výkladu.

Bez značných rozpaků nemohu přijmout ani odkaz na Kapitoly ze starších českých dějin, a to proto, že se jedná o učební pomůcku, kterou jsem si dovilil sestavit pro studenty Slezské univerzity v časech, kdy Opava neměla vlastní seminární nebo univerzitní knihovnu. A jen pro úplnost dodávám, že tento text (s výjimkou Josefa Žemličky) v soupise vědecké literatury nikdy nikdo (včetně mé osoby) neuváděl. Zbývá ještě privatizace bez uvozovek. Ano, zde Josefu Žemličkovi dlužím omluvu. Uvozovky jsem skutečně vypustil, a to na doporučení redakce Bohemie, která se domnívala, že by mohly německého čtenáře mást. Na

---

<sup>1</sup> Martin WIHODA, *Kapitoly ze starších českých dějin*, Opava 1991.

<sup>2</sup> Dále viz Josef ŽEMLIČKA, *Kasteláni, vilikové a benefícia v netransformované transformaci*, ČČH 106, 2008, s. 109-136, zde pozn. 65 na s. 130-131.

<sup>3</sup> Martin WIHODA, *Privatisierung im 13. Jahrhundert? Die tschechische Mediävistik und die Interpretation der Přemyslidenzeit*, Bohemia 47, 2006/2007, s. 172-183.

jiných místech se však o privatizaci zmiňují tak, jako si to Josef Žemlička přeje, tedy včetně uvozovek.

Závěrem jedna otázka, či spíše pochybnost. Má smysl uvádět na pravou míru (neboť o nic jiného než o věcnou opravu nejde) obsah jedné poznámky? Kdyby se jednalo pouze o jednu poznámku, asi by můj komentář hraničil s malichernou umanutostí. Tak tomu bohužel není. Stejným způsobem Josef Žemlička převyprávěl i jiné mé poznatky, a jako by mu to bylo málo, nedávno mi na stránkách Českého časopisu historického dokonce předepsal, co si budu myslet za pár let. Dopovězeno slovy Josefa Žemličky, „*i to svědčí o stylu, vkusu a míře korektnosti*“.

Nemohu se divit redakci Českého časopisu historického, že tímto tónem vedenou polemiku raději prohlásila za ukončenou. Přemyslovská medievistika však diskusi potřebuje, protože jen tak může opustit kazatelny a vstoupit do prostoru, který bude znít mnoha hlasy a zde se naučit umění skutečné polemiky, k níž patří nejen odvaha kritizovat, ale také schopnost unést odlišný názor. Více si snad ani nemůžeme přát.